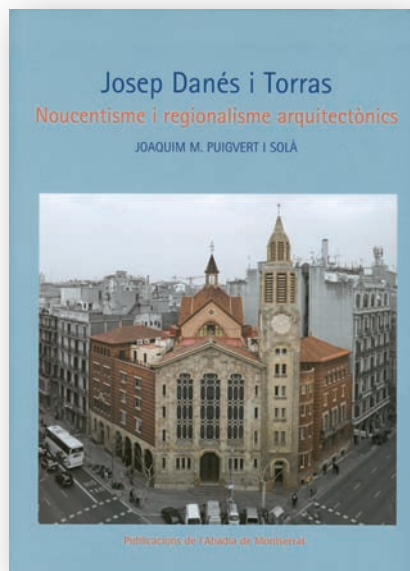

Danés, l'arquitectura i el país

ROSA M. GIL

«Si aquest llibre, a part de respondre als objectius investigadors més amplis que assenyalàvem a la introducció, fos també un instrument útil que ajudés a mirar altrament moltes obres representatives del noucentisme i el regionalisme arquitectònic de manera més global, complexa i contextualitzada històricament, ens donaríem per molt ben pagats». Aquesta declaració d'intencions de Joaquim M. Puigvert correspon a les set darreres ratlles de la monumental obra que l'autor ha dedicat a l'arquitecte Josep Danés i Torras. Puigvert ha esmerçat bona part dels darrers anys a conèixer fins al moll de l'os la trajectòria vital i especialment els projectes de Danés. Aquesta dedicació s'ha traduït en una convivència virtual entre investigador i investigat de la qual han pogut participar els companys i amics a qui Puigvert ha transmès l'entusiasme de la troballa, la dificultat de la recerca, la gratitud envers les col·laboracions i les complicitats que ha anat recollint durant una travessa que sabem dilatada en el temps i en l'espai. N'han estat el resultat 335 pàgines brillantment il·lustrades, 353 obres catalogades a vint comarques catalanes i a Andorra, País Valencià i Mallorca, i una bibliografia que esdevindrà de referència, més enllà del personatge, per conèixer l'aparell historiogràfic d'una època encara confusa i desconeguda. El noucentisme continua essent un referent, tant per la ideologia que el sustenta com perquè, malauradament, encara estem acabant projectes iniciats aleshores, a tots nivells.

El treball de camp que hi ha darrere aquesta recerca ens permet relativitzar el que d'utòpic poden tenir els projectes sobre paper i d'èpic el discurs estilístic on recolzen. Puigvert va més enllà de Danés, fa la dissecció de

JOAQUIM M. PUIGVERT

Josep Danés i Torras. Noucentisme i regionalisme arquitectònic

Publicacions de l'Abadia
de Montserrat.
Barcelona, 2008.

Danés i del noucentisme quan aquest fa la dissecció de la masia, desemmascara el pairalisme nacional conservador i sap posar la distància que cal per no caure en la identificació amb el personatge i les seves inquietuds. Aquest exercici és el més difícil que se li presenta al biògraf, que sovint acaba justificant el personatge, i naufraga així dins la complexitat de la naturalesa humana i les difuses circumstàncies a les quals s'enfronta.

Llibre escrit sense complexos, per valorar una trajectòria professional de tall conservador avui que es promocionen les avantguardes

De l'estudi es desprèn la importància de l'aportació comarcal, en aquest cas garrotxina, a la fesomia de l'arquitectura barcelonina que ens ha arribat. Assistim al naixement d'un estil d'arquitectura de muntanya, que s'inspirava en els paisatges alpins, però que Danés va saber traduir a la realitat autòctona dels nostres Pirineus, exercici que desenvolupà gràcies al coneixement que tenia de l'arquitectura popular. El mateix passa amb els projectes de reforma i construcció de masos de nova planta en ple segle XX, els quals va saber relligar amb la tradició constructiva que tan profundament havia estudiat. Danés també té dignes aportacions a l'arquitectura industrial, i va establir una continuïtat de qualitat respecte als antecedents modernistes d'aquesta tipologia. L'estudi també permet conèixer els projectes de restauració de monuments en què actuà Danés i les nombrosíssimes reconstruccions d'esglésies que protagonitzà durant la postguerra. Totes aquestes coordenades serveixen per situar un llibre escrit sense complexos, per valorar una trajectòria professional de tall conservador avui que es promocionen les avantguardes. El mateix Josep Danés fou un arquitecte sense complexos, que treballà el noucentisme arquitectònic quan aquest ja era revisat des del moviment modern i el racionalisme. El difícil en aquests casos és saber abstrèure's de l'anècdota vital i aportar dades que esdevinguin imprescindibles per completar el puzzle de la nostra història recent. L'estudi de Puigvert ofereix una mirada global, complexa i contextualitzada per evitar lectures simplificadores, nascudes del desconeixement, per desgràcia tan presents en el nostre panorama cultural actual.